

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.451/2023/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró

Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. január 25.
Az ügy tárgya: rablás büntette
Terhelt: ...
Első fok: Debreceni Törvényszék, 17.B.151/2021/41., ítélet, tárgyalás,
2022. március 9.
Másodfok: Debreceni Ítéltábla, Bf.II.348/2022/7., végzés, nyilvános ülés,
2022. szeptember 19.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Debreceni Törvényszék 17.B.151/2021/41. számú ítéletét és a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.348/2022/7. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. A Debreceni Törvényszék a 2022. március 9-én kihirdetett 17.B.151/2021/41. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], mint felbujtót, ezért 6 év

szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napban állapította meg és elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.10286/2018/10. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés végrehajtását.

[2] A védelmi fellebbezések folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2022. szeptember 19-én meghozott Bf.II.348/2022/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a sértett azzal kereste meg a terheltet, hogy segítsen neki a rendelkezésére álló 5-7 millió forintot megforgatni zárjegy nélküli cigaretta vásárlása és értékesítése útján. A terhelt elhitette a sértettel, hogy segít neki, valójában azonban a sértett pénzét akarta megszerzi anélkül, hogy cigarettát vinne neki. A tervébe bevonta személy 1 külföldi állampolgárt, aki vállalta, hogy eljuttassa az illegális cigarettakereskedő szerepét és elhatározták, hogy szükség esetén a sértettel szemben erőszakot, illetve fenyegetést is alkalmaznak a személy 1-nél lévő 10*28 mm T kaliberjelű, tűz- és löfegyvernek minősülő traumatikus (gumilövedékes) löfegyver felhasználásával.

[4] A sértett pénzének megszerzése érdekében a terhelt látszatközvetítői szerepet játszott a sértett és személy 1 között, melynek során személyesen is összeismertette őket.

[5] 2020. február 7-én 19 óra 30 perc körüli időben a terhelt által megadott helyszínen – miközben a terhelt néhány sarokkal odébb a saját gépjárművében várakozott – találkozott személy 1 és a sértett, aki abban a hiszemben érkezett, hogy átveheti a megbeszéltek mennyiségű zárjegy nélküli cigarettát. A találkozó során személy 1 átült a sértett gépjárművébe, ahol a sértett átadta az előzetesen megbeszéltek 6 millió forintot tartalmazó sporttáskát, mely pénzüsszeg megszámlálása után személy 1 azt színélve, hogy a saját járművéhez indul a cigarettáért, félig kiszállt a gépkocsiból, majd visszafordulva, a nála lévő löfegyverrel a sértettre lőtt, akit a gumilövedék a jobb csuklóján el is talált.

[6] Személy 1 ezután kinyitotta a gépkocsi jobb hátsó ajtaját, hogy a pénzzel teli táskát magához vegye, melyet a sértett észlelve, személy 1 a gépkocsi utasterébe lökte és utána hajolt, hogy a fegyvert elvegye tőle. A dulakodás során személy 1 a sértettet ismét meglötte, amitől a sértett megszédült. Ezt kihasználva személy 1 a sértettet a gépkocsiból kilökte, ő maga is kiszállt és tovább tüzelt a sértettre, harmadjára is eltalálva őt, majd a pénzzel teli táskát magához vette és futva elmenekült. A leadott lövéseket, a mentők és rendőrök szirénázását hallva a közelben várakozó terhelt szintén elmenekült.

[7] A bűncselekménnyel okozott 6 millió forint kárt – a lefoglalással érintett összegen túl – 4.720.000 forint összegben a terhelt megtérítette. A lövések következtében a sértett 8 napon túl gyógyuló, továbbá maradandó károsodásként értékelhető sérüléseket szenvedett.

[8] **II. 1.** A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, eljárási szabálysértésre, valamint törvénysértő minősítésre hivatkozással, és a felülvizsgálat törvényi okát a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában jelölte meg.

[9] Indokolása szerint az alapügyben eljáró bíróság törvénysértően beszerzett bizonyítékokra alapította a tényállást, miután a sértett tanút elmulasztotta az önvád tilalmára figyelmeztetni, holott a tanú saját elmondása szerint is a Btk. 379. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékű jövedéki termékekre elkövetett gazdasági bűntettének kísérletét valósította meg, így a sértett vallomását – a védő álláspontja szerint – a bizonyítékok köréből ki kellett volna rekeszteni.

[10] Kifogásolta a védő továbbá a lehallgatott telefonbeszélgetés bíróság általi figyelembevételét is azzal, hogy azt a bíróság a szöveggörnyezetből kiemelve értékelte, holott

a teljes beszélgetés alapján olyan következtetést nem lehet levonni, miszerint a terhelt tudta, hogy a rablást tettesként elkövető személy 1-nél fegyver van. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétséget kizáró módon csak arra lehetett volna következtetést vonni, hogy a terhelt azt tudta, társa szükség esetén fizikai erőszakot fog alkalmazni a sértettel szemben.

[11] A tényállás iratellenességét állította azzal, hogy a terhelt következetes vallomása szerint a bűncselekmény elkövetése személy 1 ötlete volt, mindezek alapján álláspontja szerint a terhelt terhére rótt cselekmény a megállapítottnál enyhébben, helyesen a Btk. 365. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés e) pontja szerint minősülő, bűnsegédként, jelentős értékre elkövetett rablás büntetteként minősül, erre tekintettel a bíróság a terhelttel szemben törvénysértő büntetést szabott ki.

[12] A védő mindezek alapján a jogerős ítélet megváltoztatását, a törvénynek megfelelő határozat, és a terhelttel szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[13] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.537/2023/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

[14] Indokolása szerint a felülvizsgálatnak az indítvány szerint állított eljárási szabálysértés alapján nincs helye miután a részleges mentességi jogra figyelmeztetés elmulasztása – amely, tekintettel arra, hogy a sértett bűncselekményt nem követett el, téves is – nem tartozik a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértések közé, míg a védő által felhívott, a Be 649. § (2) bekezdés d) pontjának megfeleltethető konkrét eljárási szabályértés megjelölésére a védő részéről nem került sor.

[15] Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány túlnyomórészt a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállást támadja, amikor a tényállás iratellenességét állítja vagy a ténybeli következtetést, illetve a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét kifogásolja, mindez pedig a felülvizsgálatban nem vizsgálható.

[16] A terhelt felbujtói elkövetői minősége és a rablás fegyveres elkövetettsége mint minősítő körülmény vitatása körében arra mutatott rá, hogy az irányadó tényállás szerint a bűncselekmény ötlete a terhelttől származott, de a bűncselekmény elkövetésének megkezdését megelőzően már azt is tudta, hogy személy 1-nél lőfegyver van, amelyet személy 1 a sértettnél lévő pénz megszerzése érdekében szükség esetén használni fog, mind erre pedig sor is került, miután személy 1 a lőfegyverrel a sértettre több esetben rálőtt és megsebesítette.

[17] Megjegyezte, hogy a terhelt terhére rótt cselekmény téves minősítése, és a cselekmény védő által indítványozottak szerinti, a Btk. 365. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés e) pontja szerint minősülő – bűnsegédként – jelentős értékre elkövetett rablás büntetteként való minősítése esetén sem lenne e felülvizsgálati ok megállapítható, miután annak büntetési tétele 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés, így a terhelttel szemben kiszabott 6 év szabadságvesztés és 6 év közügyektől eltiltás e bűncselekményi minősítés megállapítása mellett is törvényes büntetés lenne.

[18] 3. A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett írásbeli észrevételében a felülvizsgálati indítványában foglaltakat változatlanul fenntartotta, kiemelve, hogy a tanúfigyelmeztetés a tanú által megvalósított bűncselekmény kísérletére tekintettel hibás volt, a terhelt terhére rótt bűncselekmény minősítés pedig téves, míg annak megítélése, hogy a felülvizsgálat törvényi feltételeként előírt „törvénysértő büntetés” fordulat a büntetési tételkeret, a Btk. 80. §-ában meghatározottak vagy a jogtudomány által kidolgozott büntetéskiszabási elvek alapján vizsgálándó-e a Kúria jogértelmezési jogkörébe tartozó kérdés.

[19] **III.** A védő által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[20] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[21] 2. A felülvizsgálati indítvánnyal összefüggésben előjáróban a Kúria rögzíti, hogy a védő a felülvizsgálat törvényi okaként kétséggkívül a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontját hívta fel és szövegszerűen is eljárási jogszabálysértést állított, azonban az indítvány tartalmát tekintve ténylegesen a törvényi hivatkozástól eltérő, az alapügyben eljáró bíróság eljárásának egy más hibájára hivatkozott, továbbá a terhelti bűnfelelősség terjedelmét érintő kifogásokat fogalmazott meg.

[22] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[23] 3. Felülvizsgálatnak eljárási szabálysértés okán helye van, azonban felülvizsgálati okot kizárólag a Be. 649. § (2) bekezdés a)-f) pontjában kimerítően felsorolt törvénysértések képeznek, amely azt jelenti, hogy felülvizsgálat keretében nem minden, csak azok az eljárási szabálysértések vizsgálhatóak, amelyeket a törvény megenged. Az indítvány azonban a törvényi felsorolásban megjelölt eljárási szabálysértésre nem hivatkozott.

[24] A védői kifogás, mely szerint a bíróság eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy a sértett tanút kihallgatása kezdetén részleges mentességi jogára nem figyelmeztette, az említett törvényi taxációba nem tartozik.

[25] A védő felülvizsgálati indítványában konkrét felülvizsgálati okként megjelölt, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálati ok az, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. Ilyen, a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést azonban a védő sem jogszabályi hivatkozás szintjén, sem tartalmilag azonosítható módon nem jelölt meg, érvelést nem adott elő.

[26] A felülvizsgálati indítvány ekként eljárási szabálysértésre hivatkozó kifogása felülvizsgálati okot nem alapol meg, az indítvány ebben a részében törvényben kizárt, ekként mindazt, amit a védelem ezzel összefüggésben előadott, a Kúria nem vizsgálta.

[27] 4. Anyagi jogszabálysértés alapján a törvény a felülvizsgálatra vezető okokat a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában a bűnfelelősség terjedelmét eltérően érintően szabályozza.

[28] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja felülvizsgálati okként akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki (semmilyen) bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja a terhelt felmentése, vagy vele szemben az eljárás megszüntetése.

[29] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján – eltérően az előbbi októl – abban az esetben van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság a jogerős ítéletében a cselekmény téves minősítése, vagy a Btk. más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki. Az említett felülvizsgálati okon alapuló indítvány tehát nem kifogásolja a bűnösség megállapítását, hanem csupán a cselekmény téves minősítését és a büntetés nemének és/vagy mértékének arra visszavezethetően, illetve önmagában, a Btk. nem a bíró mérlegelésére bízott szabályának megsértése miatti törvénysértő voltát állítja.

[30] A védő által előterjesztett felülvizsgálati indítvány a terhelt terhére megállapított bűncselekmény elkövetési módját meghatározó minősítő körülmény megállapítását, valamint a terhelti elkövetési alakzatot vitatta, ezzel összefüggésben állította a kiszabott büntetés eltúlzott voltát, ez – a kifogás első része folytán – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálati oknak feleltethető meg.

[31] 4.1. A felülvizsgálati eljárásban azonban megkerülhetetlen szabály a tényálláshoz kötöttség és a tényállás támadhatatlansága. A Be. 650. § (2) bekezdés előírása szerint ugyanis a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye; a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[32] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Nem vizsgálható az sem, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítási eljárást kellő terjedelemben és alaposan folytatták-e le, a bizonyítási eljárás során megvalósítottak-e esetlegesen valamilyen hibát, továbbá az sem, hogy mely bizonyítékokat és milyen okból fogadtak el, illetve, hogy egyes bizonyítékokat helyénvalóan vetettek-e el. A felülvizsgálat során az alapeljárásban megállapított tényállás abban az esetben is irányadó, ha az hiányos, nem kellően felderített, és nem áll mindenben összhangban az iratok tartalmával; ezt a Kúria nem is vizsgálhatja. A tényállás kiegészítésére, helyesbítésére nincs jogi lehetőség.

[33] Mindezek alapján a Kúria nem foglalkozhatott a tényállás bizonyítottságának hiányára, bizonyíték törvénysértő beszerzésére, helytelen értékelésére vonatkozó, így a bíróság bizonyítékértékelő, mérlegelő tevékenységére hivatkozó kifogásokkal. Emellett nem vehette figyelembe a felülvizsgálati indítványának azon részeit sem, amelyekben a bírósági ítélet iratellenességére vagy téves ténybeli következtetéseire hivatkozott, mert azzal az ítéleti tényállás megalapozottságát vitatta, és ezáltal áttételesen a megállapított tényállást támadta a védő, amelyre a felülvizsgálati eljárás keretében nincs törvényes lehetőség.

[34] Az irányadó tényállással összefüggésben a Kúria korábbi határozataiban már többször rámutatott, hogy a tényállás körébe tartozik a bűncselekmény elkövetésével összefüggő valamennyi körülményre vonatkozó ténymegállapítás, a terhelt személyi körülményeivel összefüggő adatok, valamint az elkövető tudattartamára – az egyes események megtörténteire vagy meg nem történteire vonatkozó ismereteire, céljaira – mint tudati tényekre vont következtetés is.

[35] Ekként a tényállás része, így a felülvizsgálatban támadhatatlan – vagyis a felülvizsgálati indítvány ebben a körben szükségtelen sajtóképi bizonyítékértékelést végzett – az a megállapítás, mely szerint a terhelt és személy 1 célja kizárólag a sértett pénzének megszerzése volt, amely érdekében abban is megállapodtak, hogy szükség esetén a sértettel szemben erőszakot, illetve fenyegetést is alkalmaznak a személy 1-nél lévő 10*28 mm T kaliberjelű, tűz- és lőfegyvernek minősülő traumatikus (gumilövedékes) lőfegyver felhasználásával {Debreceni Törvényszék 17.B.151/2021/41. [9]}.

[36] Azt, hogy a terhelt tudattartalma mit fogott át és mire terjedt ki, a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével, illetve az azokból levont ténybeli következtetés alapján állapítható meg. Így az elsőfokú bíróság a tudati tényt bizonyítás felvétele után, mérlegeléssel állapította meg {Debreceni Törvényszék 17.B.151/2021/41. [59]}. Ekként tehát a következtetés ténybeli, nem pedig jogi, és mint ilyen, a felülvizsgálatban nem támadható.

[37] 4.2. A Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont első fordulata szerint rablást követ el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy evégből valaki ellen erőszakot alkalmaz. A rablás minősített esetei egyrészt az értékhatárokhoz [Btk. 459. § (6)

bekezdés], másrészt az elkövetés módjához, illetve speciális passzív alanyokhoz, valamint ezek kombinációjához igazodnak.

[38] Jelen ügyben a felülvizsgálati indítvány a minősítő körülmények között a fegyveres elkövetés megállapítását támadta, mindez azonban a felülvizsgálati eljárás törvényi kötelezettségeként szabályozott tényálláshoz kötöttség alapján, a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapulvételével kell elbírálni. Következésképp a terhelti magatartás megítélése során a jogerős ítéleti tényállásban nem szereplő vagy azokkal ellentétes ténymegállapítások nem vehetők figyelembe.

[39] Az irányadó ítéleti tényállás szerint pedig a terhelt volt az, aki a zárjegy nélküli, a jövedéki adózás alól elvont cigaretta beszerzését a sértettnek valótlanul ígérte ténylegesen azzal a céllal, hogy a cigaretta vásárlásra szánt pénzösszeget a sértettől megszerezze és ő volt az is, aki e tervébe az illegális cigaretta kereskedő szerepének eljátszását vállaló személy 1-et bevonta. A tényállás rögzíti, mely szerint a terhelt és személy 1 előzetesen elhatározták szükség esetére a sértettel szemben erőszak, illetve fenyegetés alkalmazását, kifejezetten a személy 1-nél lévő tűz- és löfegyvernek minősülő gumilövedékes löfegyverrel. A tényállás szerint pedig személy 1 többször rá is lőtt a sértettre és meg is sebesítette, annak érdekében, hogy a találkozóra hozott 6 millió forintot tőle megszerezze, majd miután a sértett gépkocsijából a pénzt magához vette, azzal a helyszínről elmenekült.

[40] A fegyveres elkövetés azáltal valósul meg, ha az elkövető a bűncselekmény elkövetési magatartásának kifejtésekor löfegyvert tart magánál [Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pont]. Jelen esetben a pusztán magánál tartáson túl az eszköz – pénzszerzés céljából való – tényleges használatára is sor került; az irányadó tényállásból kitűnően pedig a terhelt nem csak az eszköz létevel, de annak szükség szerinti használatáról is tudomással bírt {elsőfokú ítélet [9] bekezdés}.

[41] Mindezen tények alapján az alapügyben eljáró bíróságok a bűncselekményt törvényesen minősítették a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő jelentős értékre fegyveresen elkövetett rablás büntettének, amely cselekményt a terhelt felbujtóként követett el.

[42] A Btk. 14. § (1) bekezdése szerint felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír, a Btk. 14. § (2) bekezdése szerint bűnsegéd pedig az, aki bűncselekmény elkövetéséhez másnak szándékosan segítséget nyújt. A részesség mindkét változatának (Btk. 14. §) közös ismérve, hogy tettesi (társtettesi) cselekményt, ún. alapcselekményt feltételez. Ehhez a tettesi (társtettesi) alapcselekményhez kapcsolódik, járul a részesi magatartás (Kúria Bfv.II.148/2021/11.).

[43] A felbujtó a tétessel együtt a bűncselekmény elkövetője, amíg azonban a tettes a bűncselekmény törvényi tényállásába illeszkedő elkövetési magatartást fejt ki (tettesség), addig a felbujtó tevékenysége a törvényi tényálláson kívül marad (részesség). A bűncselekmény részesei (a felbujtó és a bűnsegéd) nem önmagukban valósítják meg a bűncselekményt, hanem tevékenységükkel csupán hozzájárulnak ahhoz (felbujtó esetén döntő módon, szándék kiváltó hatással, bűnsegéd esetén azt támogató, segítő, szándékerősítő hatással). A bűncselekmény részese nem saját magatartásával valósítja meg a bűncselekményt, tevékenysége így járulékos, szükségszerűen tettesi magatartáshoz, a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító tevékenységhez vagy mulasztáshoz kötődik. A részesi szándék a tettesi szándékkal mutat egyezőséget, azt kiváltja, vagy véghezvitel végett erősíti [Kúria Bfv.III.720/2018/10. (BH 2019.155.II.), Kúria Bfv.I.397/2021/16.].

[44] A felbujtói magatartás, mivel az a tettes bűncselekmény elkövetésére történő szándékos rábírását, vagyis a szándékos bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék kialakítását, a szándékos bűncselekmény elkövetésére irányuló akaratot célozza és

eredményezi, szükségképpen meg kell, hogy előzze a bűncselekmény elkövetését, mivel a tettes a felbújtó magatartása (az eredményes rábírás) hatására követi el a szándékos bűncselekményt (Kúria Bfv.I.1.122/2022/13.). A jelen esetben az irányadó tényállás alapján mindez megállapítható.

[45] Az irányadó tényállás szerint ugyanis a sértettet eredendően a terhelt ismerte, a sértett megkeresése nyomán a bűncselekmény ötlete is a terhelttől származott, ő vetette fel annak lehetőségét személy 1 számára, ő ismertette össze a sértettel, jelölte ki találkozásuk helyét. Tudott a bűncselekmény elkövetésének megkezdését megelőzően arról, hogy személy 1-nél lőfegyver van, és közösen határozták el a sértett pénze megszerzése érdekében annak szükség szerinti használatát, amelyre aztán sor is került.

[46] 4.3. A felülvizsgálati indítványnak az elkövetői alakzat megállapítása körében tett kifogása kapcsán a Kúria ugyanakkor rámutat, hogy az elkövetői alakzat nem a bűncselekmény jogi minősítésének a része, ezért az ebben való tévedés nem felülvizsgálati ok.

[47] A bűncselekmény minősítését a Btk. Különös Része határozza meg; a minősítés akkor törvénysértő, ha nem azon különös részi tényállás elemeit meríti ki, amit a bíróság a terhelt terhére megállapított. Az elkövetői alakzat nem a minősítés része, ekként csak a Btk. más szabályának megsértése címén, akkor lehet felülvizsgálat alapja, ha annak elvétele folytán a kiszabott büntetés önmagában sérti a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezését.

[48] Ez pedig, mivel a tettesek és részesek büntetési tétele főszabály szerint azonos [Btk. 13. § (3) bekezdés], fogalmilag csak a bűnsegédi elkövetés – tettesi vagy felbújtói alakzat helyetti –, vagy kísérlet – befejezett alakzat helyetti – téves megállapítása esetén állhat elő, akkor, ha a bíróság a Btk. 82. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával szabta ki a büntetést; emiatt azonban – mivel e törvénysértés értelemszerűen csak a terhelt javára eshet – kizárólag a terhelt terhére terjeszthető elő felülvizsgálati indítvány. Egyéb esetekben a büntetési tételkeret nem változik, és ezért annak következtében nem állhat elő olyan helyzet, hogy az elkövetői alakzatban való tévedés a büntetés törvénysértő voltát eredményezze (Kúria Bfv.II.83/2020/9., Bfv.II.921/2019/6.).

[49] Mindezekből következik, hogy az elkövetői alakzatban történő esetleges tévedés – a cselekmény minősítésére vonatkozó vagy más kötelező anyagi jogi szabály megsértésének hiányában – önmagában felülvizsgálati okot nem képez. Mivel pedig a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálati ok két feltétel együttes fennállása esetén állapítható meg, ezért figyelemmel arra, hogy az elkövetői alakzatban történő tévedés miatt az indítvány a felbújtói minőség helyett bűnsegédi minőség megállapítását célozza, az a bűncselekmény helyes minősítését nem érinti, így törvénysértő minősítés hiányában önmagában egy esetleges törvénysértő büntetés sem alapozná meg a felülvizsgálati indítványt.

[50] 5. A felülvizsgálatban a jogerős ítéletben kiszabott büntetés önmagában nem, hanem csak feltételhez kötötten vizsgálható; a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont első fordulata alapján akkor, ha a büntetés törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésére, a második fordulata szerint pedig akkor, ha a büntető anyagi jog más szabályának megsértésére vezethető vissza. Következésképp téves minősítés vagy más anyagi jogszabálysértés hiányában a kiszabott büntetés neme és mértéke felülvizsgálat tárgya nem lehet; amennyiben a minősítés törvényes és a büntetés egyéb anyagi jogszabályt sem sért, a mérlegelési jogkörben, törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [Kúria Bfv.I.1134/2018/21. (BH 2019.158.II.), Bfv.I.415/2016/7. (BH 2016.264.II.)].

[51] Jelen ügyben az indítvány téves minősítésre hivatkozása [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpont] nem vezetett eredményre, egyéb anyagi jogszabálysértésre a bünteteskiszabás kapcsán pedig az indítvány sem hivatkozott, ekként a büntetés mértéke önmagában már nem lehetett felülvizsgálat tárgya.

[52] 6. Végül a Kúria a védő törvénysértő büntetés kiszabása körében tett észrevétele kapcsán a korábbi határozataiban már rögzítettek szerint a következőkre mutat rá.

[53] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálati ok két fordulata alapján a Kúria felülbírálati és döntési jogköre némileg eltérő.

[54] Az első fordulat szerinti felülvizsgálati ok (törvénysértő minősítés) esetén ugyanis a hatályos eljárási törvény nem (miként a 2003. július 1. és 2018. június 30. napja között hatályos 1998. évi XIX. törvény sem) tartalmaz olyan szűkítő rendelkezést, mint a 2003. június 30. napjáig hatályban volt 1973. évi I. törvény 284. § (2) bekezdése, amelynek értelmében törvénysértő minősítés esetén sincs helye felülvizsgálatnak, ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki.

[55] Ebből következően a hatályos eljárási törvény szerint felülvizsgálati eljárásban megállapított törvénysértő minősítés esetén a büntetés abban az esetben is lehet törvénysértő, ha az a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tételkereten belül marad. Mivel a büntetési tételhatárok között a büntetést annak céljához igazítva, egyéniesítve, a cselekmény tárgyi súlyához, a belső arányossághoz igazodva kell kiszabni, ezért a törvénysértő minősítés érintheti a büntetés törvényességét akkor is, ha a kiszabott büntetés a helyesbített minősítéshez tartozó büntetési tételkereten belül marad, ám nem felel meg a helyes minősítésű bűncselekmény tárgyi súlyának, az alanyi bűnösség fokának. A Be. szerinti szabályozás helyes értelme szerint ekként törvénysértő minősítés esetében akkor is szükséges a kiszabott büntetés vizsgálata, ha az a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretén belüli [Kúria Bfv.III.77/2017/23. (BH 2017.359.IV.)].

[56] Az előbbiekkal szemben a második fordulat szerinti felülvizsgálati ok (a Btk. – a cselekmény minősítésén kívül eső – más szabályának megsértése) az olyan büntető anyagi jogi szabály megszegését jelenti, amelynek alkalmazását a büntetés meghatározása körében a törvény az ítéldbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt a Be. XCIV. Fejezete nem nyújt jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, azaz ilyen büntetést a törvény nem tesz lehetővé [Kúria Bfv.III.1.559/2018/10. (BH 2020.9.)]. A büntetőjog más szabályának megsértése miatt tehát csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neve és mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik [BH 2008.173., Kúria Bfv.III.359/2012. (BH 2012.239.), Kúria Bfv.II.691/2021/18.].

[57] 7. Mindezekre tekintettel – miután a Kúria olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[58] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[59] **IV.** A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[60] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7)

bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. január 25.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró